

Förenklingsförslag: Husdjurstekniker ska få behandla fertilitetsstörningar hos mjölkkor

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

Ur mjölkproducenternas perspektiv är problemet att diagnostiserande husdjurstekniker eller fruktsamhetsrådgivare inte får hormonbehandla behandlingsbara fruktsamhetsstörningar.

Varför är det ett problem?

Mjölkföretag idag har antingen regelbundna och förbokade besök av tekniker/husdjursassistent för att ha koll på djurens fruktsamhetsstatus. Vid besöken undersöks kor avseende dräktigheter och fruktsamhetsstörningar, dvs kor som inte visat brunst som förväntat. Vid besöken diagnostiseras även, med eller utan ultraljud, fruktsamhetsstörningar. För lantbrukaren vore det enklast och billigast att direkt få utfört eller ordinerats behandlingen. Idag är lösningen istället att ringa ut veterinär på ett icke akut ärende för att en gång till diagnostisera och sedan behandla djuret. För kon innebär det en ytterligare separation och undersökning. För personalen på gården innebär det ytterligare en tid och ett moment att passa in i de dagliga rutinerna. Och för veterinären en resa på ett uppdrag som redan är diagnostiserat. Inte sällan avstår djurägaren från att ringa ut och åtgärda påvisade fruktsamhetsstörningar av kostnads- och tidskäl och låter istället kon gå till slakt. Att avstå insatser är troligen vanligare i mindre djurtäta områden, där semin veterinärers planerade behandlingsrundor är glesare och mer kostsamma för djurägaren. Både tidsaspekten att hinna få kon dräktig i tid spelar in i övervägandet och krass ekonomisk konsekvens med framkörningsavgifter och timtaxor beaktat.

Exempel på fruktsamhetsstörningar är inaktiva äggstockar/anoestrus, tysta brunster, kvarstående gulkropp/förlängd lutealfas, follikel- och luteincysta.

Hur omfattande är problemet?

Äggstockscystor har i litteraturen beskrivits förekomma från nära 1 % till 19 % av laktationerna. I studierna ses variation mellan besättningar och över säsong. 0,82 % är från en sammanställning av nära 600 000 laktationer under 2005-2008 hos 15 000 besättningar i Norge. I denna siffra kan det antas finnas ett mörkertal då endast veterinärundersökta kor finns med.

Vad är målet?

Målet är att lösa delegering åt kvalificerade husdjurstekniker att utföra behandling på kor med fruktsamhetsstörningar i anslutning till undersökning och diagnostisering av kon.

Nollalternativ

Utan åtgärder kan problemet förväntas kvarstå. För företag i glesbygd kan det antas att fler kor kan förväntas gå till slakt med fruktsamhetsrelaterade orsaker jämfört med i mer djurtäta och besöksfrekventa områden. Med längre körsträckor blir kostnaden för att åtgärda enstaka djur högre då både avstånd och tid för att köra ut till gården är en direkt proportionell kostnad.

Av stor vikt är insikten att förebyggande insatser till stor del kan påverka förekomsten av fruktsamhetsstörningar. I grova drag kan sägas att endometritter och kvarstående gulkropp påverkas i första hand av miljöfaktorer och follikelcystor påverkas kons energistatus. Problematiken är multifaktoriell och kan gynnas av en bredare diskussion och utredning för förebyggande insatser på gården.

Motstridiga intressen

Både djurägare och branschen är angelägna om låg läkemedelsanvändning, och detta gäller även de läkemedel som skulle kunna komma till användning för fruktsamhetsstörningar. Användningen kan behöva övervakas, och alltför frekvent användning kan behöva utredas och återtas av veterinär.

I branschen finns en stark ambition att produktionen inte ska förknippas med hormoner och hormonella preparat, varför det är av stor vikt att all användning av hormoner utförs av kvalificerade personer och är bedömd som väl avvägd.

Fruksamhetsstörningar har ofta en bakomliggande orsak. Exempel på bakomliggande orsaker kan finnas i förlossningsmiljön, kons immunstatus och hur hon haft det inför föregående kalvning, stress, smärta och energistatus. Vid frekvent förekomst av fruktsamhetsstörningar bör i första hand bakomliggande orsaker utredas och åtgärdas.

Regelverk

SJVFS 2019:32, Jordbruksverkets föreskrifter om läkemedel och läkemedelsanvändning D9

Kontaktperson

Annica Hansson, Växa

E-post: info@vxa.se

Telefon: 010 - 471 00 00

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

